

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Z historii ziemi świdwińskiej
- Nagrody Mariana Marszałka
- Dyplomaci na XII Kongresie
- Nominacje w „Medical Forum”
- Piknik w liceum
- Świdwińscy społecznicy
- Dzień Uzbekistanu
- Seminarium „Nowej Polityki Wschodniej”

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2025, nr 323

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

SUKCES XII MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AZJATYCKIEGO

Otwierając obrady Kongresu jego pomysłodawczyni i kierownik naukowy profesor **Joanna Marszałek-Kawa** wskazała, że bierze w nim udział ponad 600 uczonych, biznesmenów, działaczy samorządowych uczniów, studentów i dyplomatów. W XII Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim, który w części stacjonarnej odbywał się w Toruniu w dniach 20–23.05.2025 r. uczestniczyło kilkudziesięciu akredytowanych w Polsce dyplomatów, w tym ambasadorowie: Uzbekistanu JE **Amirsaid Agzamkhodjaev**, Iranu JE dr **Hossein Gharibi**, Wietnamu JE **Ha Hoang Hai**, KRLD JE **Ri Chun Su** oraz dyplomaci z Japonii, Indonezji, Azerbejdżanu i Nepalu. Prowadzący obrady ambasador dr **Tomasz Łukaszuk** oraz ambasador **Rafał Poborski** z Ministerstwa Spraw Zagranicznych wskazali na poparcie udzielane przez Ministra Spraw Zagranicznych oraz Ministra Nauki dla kolejnych Kongresów.

H.M.

KONGRESOWE WYSTĄPIENIA DYPLOMATÓW I GOŚCI HONOROWYCH

prof. Joanna
Marszałek-Kawa,
kierownik naukowy
Kongresu

JE Tomasz Łukaszuk,
były Ambasador RP
w Indonezji i Indiach

Rafał Poborski,
kierownik Referatu
ds. Relacji z Azją
Południowo-Wschodnią, MSZ

JE Amirsaid Agzamkhodjaev,
ambasador Republiki
Uzbekistanu w Polsce,
Gość Honorowy

Eldor Tulyakov,
dyrektor Centrum
Strategii Rozwoju
w Uzbekistanie

JE Ha Hoang Hai,
ambasador Socjalistycznej
Republiki Wietnamu
w Polsce

Anas Almutlaq,
I sekretarz
Ambasady Królestwa
Arabii
Saudyjskiej

Juliusz Gojto,
naczelnik Wydziału
w Departamencie Handlu
i Współpracy Międzynarodowej
MRiT, były ambasador RP w Iranie

Michał Koniuch,
II wicewojewoda
kujawsko-pomorski

Paweł Gulewki,
prezydent Torunia

Magdalena Burdziej,
dyrektor Departamentu
Współpracy Zagranicznej,
Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

JM prof. Anar Nagiyev,
rektor Bakijskiego
Uniwersytetu
Słowiańskiego

prof. Tadeusz Wallas,
członek Rady
Doskonałości
Naukowej

prof. dr hab.
Marlena Ciechan-Kujawa,
dziekan Wydziału Nauk
Ekonomicznych i Zarządzania UMK

prof. dr hab.
Maciej Serwaniec,
dziekan Wydziału Prawa
i Administracji UMK

odczytanie listu
JE Nargiz Gurbanova,
ambasador Republiki
Azerbejdżanu w Polsce

dr Adam Marszałek,
prezes
Towarzystwa Azji i Pacyfiku

muzyk
z Uzbekistanu

MIGAWKI Z XII MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AZJATYCKIEGO

MIGAWKI Z XII MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AZJATYCKIEGO

MIGAWKI Z XII MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AZJATYCKIEGO

DZIEŃ UZBEKISTANU

NA WYDZIALE NAUK EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA UMK

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu był jednym ze współgospodarzy XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego. Szczególnym wydarzeniem tegorocznej edycji był „Dzień Uzbekistanu”, który odbył się 21 maja 2025 r. w nowej sali Rady Wydziału WNEiZ UMK. Konferencja nosiła tytuł „Azja Centralna jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem Uzbekistanu”. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele ambasad, instytucji rządowych i samorządowych, środowiska biznesowego oraz naukowego. Program konferencji obejmował wystąpienia m.in. JE **Amirsaiada Agzamkhodjaeva**, ambasadora Republiki Uzbekistanu w Polsce, a także ekspertów z Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Polsko-Kazachstańskiej Izby Handlowo-Przemysłowej. K.G.

REKTOR TRETYN PATRONEM KONGRESU

Patronujący XII Międzynarodowemu Kongresowi Azjatyckiego JM prof. **Andrzej Tretyn**, rektor UMK w rozmowie z prezesem Towarzystwa Azji i Pacyfiku dr. **Adamem Marszałkiem** wyraził swe zadowolenie z faktu dużego zaangażowania Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w organizację tego wielkiego międzynarodowego wydarzenia naukowo-biznesowego, w którym w formie stacjonarnej i zdalnej weźmie udział prawie 600 uczonych, polityków oraz biznesmenów. D.K.

prof. **Marlena Ciechan-Kujawa**,
dziekan Wydziału Nauk
Ekonomicznych i Zarządzania
UMK

prof. dr hab. **Maciej Serowaniec**,
dziekan Wydziału
Prawa i Administracji
UMK

WYDAWNICTWO WSPIERA KOSZYKARZY POGODA POD KONTROLĄ

Tradycyjnie już po zakończonym sezonie kierownictwo klubu koszykarskiego Arriva Twarde Pierniki zorganizowało uroczysty bankiet, w trakcie którego prezes **Piotr Barański** podziękował zawodnikom, trenerom oraz sponsorom za ich wkład w sukces klubu. Wśród sponsorów od wielu lat jest Wydawnictwo Adam Marszałek, w imieniu którego dr **Adam Marszałek** odebrał wręczony przez prezesa pamiątkowy ryngraf.

K.G.

Pod koniec maja szkolny SP 3 ogród zamienił się w małą stację meteorologiczną. Uczniowie klasy 5 mieli okazję samodzielnie obsługiwać barometr, deszczomierz i termometr, ucząc się, jak badać i interpretować warunki pogodowe. Każda grupa odpowiadała za inne urządzenie i prowadziła pomiary, które potem wspólnie omawialiśmy. To była doskonała okazja, by połączyć naukę z aktywnością na świeżym powietrzu. Przyroda uczy najlepiej!

Ewa Prygiel

WSPÓLNE ROZMOWY O ROZWOJU ŚWIDWINA

W Świdwinie gościliśmy dr. **Karola Janasa**, kierownika Zespołu Obserwatorium Polityki Miejskiej i Regionalnej działającego w Instytucie Rozwoju Miast i Regionów. Obserwatorium to ogólnopolska jednostka analityczno-badawcza, która wspiera miasta w podejmowaniu trafnych decyzji rozwojowych, badając m.in.: kwestie demografii, mieszkalnictwa, mobilności, gospodarki i jakości życia mieszkańców. Wspólnie z przewodniczącym Rady Miasta **Wojciechem Piątkiem** burmistrz **Piotr Feliński** zorganizował spotkanie z przedstawicielami dowództwa 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego: płk. pil. **Romanem Stefaniakiem** – dowódcą bazy oraz jego zastępcą płk. dypl. **Bernardem Wołujewiczem**. Rozmawiano o znaczeniu bazy dla rozwoju Świdwina i możliwościach zacieśniania współpracy cywilno-wojskowej, szczególnie w kontekście infrastruktury mieszkaniowej, edukacyjnej i społecznej. Była to cenna wizyta, która pomoże nam lepiej planować rozwój naszego miasta.

UM Świdwin

HISTORYCZNE ZWYCIĘSTWO W DYSZCE NAD REGĄ!

Po raz pierwszy w historii tego wyjątkowego biegu „Dyszka nad Regą” zwycięzcą został mieszkaniec Świdwina **Szymon Simlat** – brawo! Całe miasto jest z Ciebie dumne!

To nie tylko sportowy sukces, to moment, który zapisuje się złotymi literami w historii naszej lokalnej społeczności.

Szymon pokazał, że z determinacją, ciężką pracą i sercem można sięgnąć po najwyższe cele – i to tu, u nas, nad Regą.

Życzymy mu, by to zwycięstwo było tylko początkiem wielkich sportowych sukcesów – nie tylko dla niego, ale i dla całego Świdwina!

UM Świdwin

WIELKA MONOGRAFIA NOWEGO MIASTA LUBAWSKIEGO

Nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazała się monumentalna dwutomowa historia Nowego Miasta Lubawskiego. Redaktorem naukowym tego dzieła jest prof. dr hab. **Andrzej Radziwiński**. Projekt został sfinansowany przez Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim. Odbioru nakładu dokonała dyrektor MCK **Katarzyna Olecka**, której w wyprawie do siedziby Wydawnictwa i drukarni w Łysomicach towarzyszyli pracownicy: **Waldemar Plitt**, **Krzysztof Grzywacz** i **Oliwia Waliszewska**.

S.G.

PIKNIK W LICEUM

Pod koniec maja uczniowie Zespołu Szkół im. W. Broniewskiego w Świdwinie, ósmoklasiści ze szkół podstawowych powiatu świdwińskiego (mający okazję zapoznać się z ofertą edukacyjną liceum i szkoły branżowej I stopnia), nauczyciele oraz mieszkańcy miasta spotkali się na pikniku promującym zdrowy styl życia, który w tym roku odbył się pod hasłem „Odważ się być zdrowym”. Celem przedsięwzięcia koordynowanego przez **Dorotę Chojnąką** (pedagog szkolną) było także rozwijanie kreatywności i współpracy zespołowej. Imprezę poprzedził skierowany do uczniów konkurs plastyczny poświęcony ww. tematyce oraz konkurs na przygotowanie stoiska ze zdrową żywnością, którego efekty zostały zaprezentowane gościom. Dyrektorzy szkoły, **Krzysztof Mrowiński** i **Monika Fabianiak**, powitali wszystkich przybyłych. Wśród gości byli m.in.: starosta powiatu świdwińskiego **Mirosław Majka**, przedstawiciele Rady Powiatu Świdwińskiego: **Jerzy Anielski**, **Danuta Malitowska** i **Edward Wójcik** oraz naczelnik Wydziału Spraw Społeczno-Oświatowych **Roman Kozubek**, przedstawiciele Urzędu Miasta Świdwin: wiceburmistrz **Robert Chaiński** i kierownik Wydziału Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu **Katarzyna Szalkiewicz-Tworek**. Zgromadzeni na dziedzińcu szkolnym mogli skosztować zdrowych, kolorowych przekąsek i soków owocowo-warzywnych. Młodzież nie tylko wykazała się zdolnościami kulinarnymi, pomysłowością w przygotowaniu stanowisk i strojów tematycznie powiązanych z potrawami, ale też udowodniła swoje zacięcie sportowe, biorąc udział w meczach piłki siatkowej, które odbyły się w nowej sali gimnastycznej. Ucztę dla ciała uzupełniła uczta intelektualna – członkowie Szkolnego Klubu Książki Liberkaffeum dzielili się z młodszymi kolegami/koleżankami ciekawymi spostrzeżeniami na temat powieści pt. *Wielki Gatsby*. Atrakcją dla uczniów szkół podstawowych był turniej counter strike, a okazją do integracji – wspólnie zatańczona bójka.

Małgorzata Olszewska

20. EDYCJA NAGRODY IM. MARIANA MARSZAŁKA

KĄCIK LITERACKI

Poniżej prezentujemy laureatów 20. edycji Nagrody im. Mariana Marszałka. Tradycyjnie już o przyznaniu nagród decyduje Kapituła, którą w tym roku tworzą: **Elżbieta Wielgosz** (przewodnicząca), **Magdalena Bujakowska**, **Patrycja Wolewicz**, **Iwona Łuczaków** oraz **Wioletta Ogińska**. Nagroda im. Mariana Marszałka przyznawana jest uczniom nie tylko osiągnięciem bardzo dobre wyniki w nauce, ale także aktywnym w życiu społecznym, kulturalnym lub sportowym.

E.W.

Zhang Xiaojing

Budowa ekonomii politycznej o chińskiej specyfice

W Wydawnictwie Adam Marszałek ukazała się właśnie książka pt. *Budowa ekonomii politycznej o chińskiej specyfice*. Publikacja ta stanowi dogłębną analizę rozwoju współczesnej myśli ekonomicznej w Chinach, uwzględniając zarówno uwarunkowania historyczne, jak i aktualne wyzwania stojące przed Państwem Środka. W książce zaprezentowano unikalny model gospodarczy Chin jako alternatywę wobec zachodnich paradygmatów, łącząc teorię z praktyką polityki rozwojowej. To lektura obowiązkowa dla wszystkich zainteresowanych współczesną ekonomią, geopolityką i przyszłością globalnego ładu gospodarczego.

Zhang Xiaojing,
*Budowa ekonomii politycznej
o chińskiej specyfice*,
Wydawnictwo Adam Marszałek, 2025

Aleks Niedźwiedź – klasa 6 (wychowawca Magdalena Kantyka)

Aleks jest zastępcą gospodarza w klasie 6. Jego pasje to wędkarstwo i piłka nożna, w którą gra już od najmłodszych lat. Obecnie trenuje w szkółce „Football Kids Elite”, biorąc udział w różnorodnych rozgrywkach. Jest niezwykle zaangażowany w życie szkoły. Aktywnie działa w Samorządzie Uczniowskim, gdzie z entuzjazmem podejmuje różne inicjatywy, np. udział w organizacji szkolnych andrzejek, mikołajek, walentynek, Dnia Kobiet, Dnia Kolorowej Skarpetki oraz akcji: „Miasto to też Twój dom”. Aleks jest bardzo pomocny i zawsze gotowy, by wspierać innych. Fascynuje go matematyka, często dzieli się swoją wiedzą z rówieśnikami, cierpliwie tłumacząc im trudne zagadnienia. Chętnie bierze udział w konkursach, nieustannie rozwijając swoje umiejętności i poszerzając wiedzę. Uczeń tylko w tym roku szkolnym zajął III miejsce w XLVI Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. Reprezentując naszą szkołę (drużynowo) zajął III miejsce w Międzyszkolnym Turnieju Piłkarskim w Sławoborzu, a także wziął udział w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur 2025” oraz w Międzyszkolnym Konkursie Wiedzy o Świdwinie organizowanym przez SP nr 3 w Świdwinie.

Anna Mańka – klasa 5b (wychowawca Sławomir Owedyk)

Anna pełni funkcję przewodniczącej klasy i wyróżnia się wzorowym zachowaniem oraz wysokimi wynikami w nauce – jej średnia ocen przekracza 5.0. To osoba odpowiedzialna, sumienna i koleżeńska, która cieszy się zaufaniem zarówno uczniów, jak i nauczycieli. Ania z sukcesami reprezentuje szkołę w konkursach. W tym roku szkolnym zajęła III miejsce w XLVI Eliminacjach Powiatowych Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. W Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur 2025” zdobyła wyróżnienie. Ania reprezentowała również szkołę w Regionalnym Turnieju Recytatorskim „Ptaki, Ptaszki i Ptaszka Polne”. Poza nauką aktywnie uczestniczy w wielu zajęciach pozalekcyjnych – uczęszcza na lekcje gry na gitarze, trenuje piłkę ręczną, rozwija swoje pasje artystyczne na zajęciach plastycznych i garncarskich, śpiewa w scholii oraz gra w zespole gitarowym. Jest naturalną liderką, która inspiruje innych i buduje pozytywną atmosferę w klasie.

Paweł Ciawłowski – klasa 5a (wychowawca Renata Tomal)

Paweł jako reprezentant szkoły błyszczy i ma imponujące sukcesy. Wraz z kolegami zajął II miejsce w powiatowych zawodach piłki nożnej oraz II miejsce w prestiżowym turnieju „Puchar Tymbarku”. Jako zawodnik Miejskiego Klubu Piłkarskiego Kotwica Kołobrzeg wraz z drużyną zajął I miejsce w Międzynarodowym Turnieju Anchor Cup w Kołobrzegu, a indywidualnie został uznany najlepszym zawodnikiem całego turnieju. Na tym jednak nie koniec – II miejsce w Wojewódzkiej Lidze Młodzików Młodszych to kolejny dowód jego piłkarskiego talentu. Paweł dwukrotnie został także powołany na konsultacje szkoleniowe Zachodniopomorskiego Związku Piłki Nożnej, co świadczy o dużym uznaniu w środowisku sportowym. Jednak jego zaangażowanie nie kończy się na boisku – w Ogólnopolskim Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, reprezentując świdwińską „Dwójkę”, zdobył III miejsce na etapie powiatowym. Paweł to jednak nie tylko sportowiec – to także wzorowy uczeń, który z powodzeniem łączy treningi z nauką. W Międzynarodowym Konkursie Matematycznym „Kangur 2025” uzyskał wysoki wynik, potwierdzając że matematyka jest kolejną jego mocną stroną.

SEMINARIUM „NOWEJ POLITYKI WSCHODNIEJ” PODCZAS XII MKA

Jednym z pierwszych wydarzeń zorganizowanych w ramach dwunastej edycji Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego było seminarium kwartalnika „Nowa Polityka Wschodnia”, zatytułowane „Regres demokracji: wyzwania i konsekwencje dla współczesnych państw”. W wydarzeniu, moderowanym przez dr **Liudmyłę Krywę**, uczestniczyła grupa badaczy specjalizujących się w problematyce będącej przedmiotem obrad: dr hab. **Arkadiusz Lewandowski**, prof. UKW, dr hab. **Bohdan Szklarski**, prof. UW, dr **Patrycja Lipold** z Akademii Sztuki Wojennej, mgr **Barbara Balicka** z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz mgr **Izabela Anna Predko** z Uniwersytetu Szczecińskiego. Jednym z gości seminarium był też **Jarosław Narkiewicz**, poseł na Sejm Republiki Litewskiej, który połączył się z uczestnikami spotkania z Wilna. Pokłosiem seminarium będzie publikacja numeru tematycznego „Nowej Polityki Wschodniej”. M.D.

NOWI CZŁONKOWIE RADY NAUKOWEJ „MEDICAL FORUM”

Seminarium półrocznika „Medical Forum”, zorganizowane w ramach XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, było okazją do wręczenia powołań nowym członkom Rady Naukowej czasopisma. Miło nam poinformować, że decyzją prezesa Wydawnictwa Adam Marszałek prof. dr. hab. **Joanny Marszałek-Kawy** oraz redaktora naczelnego „Medical Forum” prof. dr. hab. n. med. **Mateusza Jagielskiego**, w skład Rady Naukowej weszli wybitni uczeni: prof. dr. hab. **Bogusław Buszewski**, prof. dr. hab. **Ibrahim Guliyev** oraz dr **Lotfi Mansour**. Nowi członkowie zespołu redakcyjnego zadeklarowali wsparcie na rzecz dalszego podnoszenia renomy pisma.

M.D.

PANEL DYPLOMATYCZNY PODCZAS XII MKA

W ramach XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego przeprowadzono panel dyplomatyczny, w którym wzięli udział uczniowie klasy o profilu dyplomatycznym z X LO w Toruniu pod czujnym okiem wychowawczynie **Moniki Lajstet**. Spotkanie odbyło się w konsulacie Republiki Peru w Toruniu, na którego czele stoi konsul honorowy **Maciej Wydrzyński**. Tematem przewodnim były „wyzwania konsułów honorowych w dobie przemian społeczno-gospodarczych”. Młodzież była bardzo zainteresowana i aktywna. Rozmawiano również o procesie powoływania na stanowisko konsula honorowego i jego obowiązkach. Było to miłe i merytoryczne spotkanie.

W.O.

SPOTKANIE W ZAJĘDZIE STAROPOLSKIM

Tradycyjnie już w ramach XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego w kultowym toruńskim hotelu Gromady „Zajazd Staropolski” odbyły się dwa bankiety. Wspaniałą atmosferę tworzyli na nich pracownicy kierowani przez dyrektor **Joannę Moczulską** i kierownika restauracji **Krzysztofa Suleckiego**.

Z.C.

SEMINARIUM „POLISH POLITICAL SCIENCE YEARBOOK”

Tradycyjnie już obradom Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego towarzyszyło seminarium czasopisma „Polish Political Science Yearbook”. W tym roku motywem przewodnim obrad była problematyka wyborów jako procesu i katalizatora zmian, zaprezentowana na przykładzie współczesnych wyborów na świecie, ich determinantów i konsekwencji. Organizatorem seminarium, poza redakcją PPSY, był też Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniwersytetu Szczecińskiego, a w roli moderatora wystąpił dyrektor Instytutu dr. hab. **Tomasz Czapiewski**, prof. US. W trakcie obrad swoje wystąpienia zaprezentowali przedstawiciele ośrodków naukowych z całej Polski. W ramach seminarium ukaże się numer tematyczny „Polish Political Science Yearbook”, którego publikacja jest planowana na 2026 r.

M.D.

SPOŁECZNY DZIAŁAJĄ W ŚWIDWINIE SERBSKI PREZENT

W Sali Rycerskiej świdwińskiego zamku odbyło się wyjątkowe spotkanie – podpisano umowy na realizację projektów w ramach programu „Społecznik”. To był prawdziwy zastrzyk pozytywnej energii i lokalnego zaangażowania. W wydarzeniu udział wzięły: **Anna Bańkowska**, wicemarszałkini województwa zachodniopomorskiego oraz **Natalia Wegner**, prezes Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. Dzięki pracy organizacji pozarządowych w Świdwinie już wkrótce ruszają inspirujące inicjatywy:

- Eko-oaza zielony zakątek – Stowarzyszenie „Przystań Czwórka”;
- Niezwykły świat ziół – LGD „Powiatu Świdwińskiego”;
- IX Festiwal Organizacji Pozarządowych – Stowarzyszenie „Słoneczna Jesień”;
- Zielona Integracja – Razem dla Regionu – Stowarzyszenie Pod Skrzydłami Lotników;
- EkoSzkoła – Dwójka – Stowarzyszenie Przyjaciół Dwójki;
- Z rzemiosłem przez średniowiecze – Bractwo Rycerskie Świdwin;
- Sportowa Zerówka – Multisekcyjny Klub Sportowy Świdwin;
- Aktywny senior w powiecie świdwińskim – LGD „Powiatu Świdwińskiego”;
- Jestem EKO – Stowarzyszenie Pasjonatów Jedyńki;
- W poszukiwaniu leśnych skarbów – Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych.

Program Społecznik to wsparcie dla tych, którzy chcą działać lokalnie, z sercem i dla ludzi. To inicjatywa samorządu województwa zachodniopomorskiego, która pobudza społeczną energię i daje narzędzia do realnych zmian – tu, na miejscu. Razem zmieniamy Świdwin!

UM Świdwin

Współpracujący z Wydawnictwem Adam Marszałek **Aleksandar Mitrović** przekazał prezesowi koszulkę z podpisami wszystkich reprezentantów serbskiej drużyny narodowej w piłce nożnej z następującą dedykacją:

Adamowi Marszałkowi – drogiemu przyjacielowi, człowiekowi, który nie tylko wierzy w przyjaźń, ale ją także realizuje w codziennym życiu. W dowód wdzięczności za wszystkie mosty, które budujesz między Serbią a Polską.

Aleksandar Mitrović i Serbski Związek Piłki Nożnej

PROMOCJA W WEJŚCIÓWCE

W ramach XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego odbyła się promocja książki **Doroty Kamińskiej-Jones** pt. *Indian Women's Beauty Secrets or Traditional Cosmetology, Where Magic Meets Science: Ayurvedic, Cultural, Artistic, and Modern Medical Aspects*. Autorka podziękowała prof. **Joannie Marszałek-Kawa** za zorganizowanie spotkania, a wszystkim gościom za przybycie, bardzo ciekawe pytania oraz refleksje, które powodowały ożywione dyskusje. W spotkaniu uczestniczył konsul honorowy Nepalu dr **Bodha Raj Subedi** z małżonką dr **Alini Pokharel Subedi** oraz studentki II roku Krytyki Artystycznej WSzP UMK: **Kinga Szpakowska**, **Weronika Zakrzewska**, **Emilia Klat** i **Natalia Prokopiak**.

D.K.

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

prof. **Zbigniew Lasocik**,
Wydział Nauk Politycznych UW,
Warszawa

dr **Łukasz Gołota**,
sekretarz generalny NAWA,
Warszawa

dr **Joanna Jancz**,
dyrektor Biura Promocji NAWA,
Warszawa

Andrzej Madrjas,
producent filmowy,
Warszawa

JUBILEUSZ PROFESORA KŁACZKOWA

W klimatycznej toruńskiej restauracji „Gęsia Szyja” swój jubileusz obchodził znany toruński historyk prof. **Jarosław Kłaczkow**. Wśród gości, którzy przybyli złożyć mu życzenia byli: dr **Krzysztof Mierzwiński**, dr **Adam Marszałek**, prof. **Krzysztof Mikulski**, prof. **Piotr Birecki**, prof. **Wojciech Piasek**, prof. **Mirosław Golon** oraz prof. **Robert Rybak**.

H.M.

PREZES U DYREKTORA

Z głową pełną pomysłów rozpoczął urzędowanie na stanowisku dyrektora Wydziału Kultury Urzędu Miasta Torunia **Tomasz Maliszewski**. Wieloma z nich podzielił się on z prezesem **Adamem Marszałkiem**, który zadeklarował swe wsparcie dla działań podejmowanych przez nowego szefa toruńskiej kultury.

K.G.

Z KUKUŁĄ O NOWEJ KSIĄŻCE

W Wydawnictwie Adam Marszałek gościł pisarz i scenarzysta **Wojciech Kukuła**, autor wydanej w naszej oficynie książki *New York by me*. Wraz z towarzyszącym mu synem **Szymonem** rozmawiał z **Joanną Dowchań** o jej dystrybucji, natomiast z redaktorem **Szymonem Gumienikiem** omówił etapy procesu wydawniczego swej nowej publikacji poświęconej podróży odbytej do Francji.

D.K.

RAFIG NOWRUZOV W RADZIE SERII

Prezes prof. **Joanna Marszałek-Kawa** powołała profesora Uniwersytetu Bakijskiego prof. **Rafiga Nowruzova** w skład Rady Naukowej serii wydawniczej Biblioteki Azji i Pacyfiku.

W.O.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

Karl Eberhard Albinus – historyk regionalista napisał wiele tekstów o dziejach miasta w pierwszych dekadach XX w. W mojej drugiej książce *Jeszcze raz o moim Świdwinie* opublikowałem jeden z jego licznych tekstów o książce adresowej z 1935 roku i ludziach zamieszkujących nasz gród. Poniższy artykuł dotyczy czasów pogardy, które tragicznie zaważyły na losach miasta i jego mieszkańców. Może to również być dla nas ostrzeżeniem. Nic nie trwa wiecznie.

Ludwig Kortlepel

ZAPISKI Z HISTORII ŚWIDWINA
OD 1930 DO 1945 ROKU cz. I

Ludwig Kortlepel, były rektor szkoły średniej dla dziewcząt, zarysował optymistyczny obraz przyszłości w swoim opracowaniu o jego historii. Pomylił się. Wielki kryzys gospodarczy osiągnął w 1932 roku punkt szczytowy. W Niemczech bezrobocie pozbawiło pracy ponad 6 mln ludzi. W rolnictwie, od

którego zależała sytuacja ekonomiczna miasta. Gwałtowna obniżka cen skupu, katastrofa kredytowa, słabnący popyt, drastycznie zmniejszyły wpływy budżetowe Świdwina. Zaplanowane projekty budowlane nie mogły być dokończone.

W tym trudnym czasie przypadła ogólna wizytacja kościelna okręgu kościelnego Świdwin prowadzona od 6 maja do 22 maja 1931 roku przez superintendenta generalnego D. Kolmusa.

W 1932 roku miasto przestało zarządzać powiatem wiejskim. Krytyczna sytuacja finansowa zmusiła władze miejskie do cięć wydatków na utrzymanie szkół: gimnazjum realnego, szkoły podstawowej, szkoły zawodowej i szkoły średniej dla dziewcząt. Ta ostatnia powstała w 1923 roku w miejsce prywatnej szkoły dla córek. (rektor Ernst Hoppe). Likwidacja zaczęła się w 1932 roku. Uczennice przenoszono do gimnazjum realnego. Rektor Kortlepel został kierownikiem żeńskiej szkoły w Białogardzie, a Świdwin stracił doświadczonego pedagoga i zasłużonego badacza lokalnej historii. Wraz z żoną założyli „Stowarzyszenie gdczących bab”. Nazwa nawiązywała do prześmiewczych określeń chłopaków, bo tak nazywali swoje koleżanki „gdczące kwoki”. Kortlepel i jego żona w marcu 1945 roku popełnili samobójstwo.

Rok 1933 przyniósł przejście władzy przez Hitlera i jego NSDAP, także w Świdwinie przez niektórych wyczekiwane, przez wielu – zwłaszcza młodych – widziane jako jedyna droga do wyjścia z ekonomicznego i narodowego kryzysu w lepszą przyszłość, przez innych przyjmowane z obawą lub wręcz

przeklinane. 30 stycznia na dach ratusza wciągnięto flagę ze swastyką, ale ta ceremonia z udziałem małej jednostki SA nie spotkała się z szerszym zainteresowaniem. Wkrótce doszło – jak wszędzie – do pierwszych napadów i innych represji wobec mieszkańców miasta.

Żydowski kupiec Alfred Kronheim został przez Hitlerjugend wyciągnięty ze swego sklepu przy ul. Kościelnej i ciągnięty przez miasto z tabliczką przywiązaną do szyi: „Jestem Żydem Kronheimem”. To samo spotkało zarządcę gorzelnii Georga Schwonke za rzekomą obrazę SA. Adwokat Hans Schmidt został uprowadzony z rozprawy przed sądem okręgowym przez dwóch członków SA, synów świdwińskiego kupca, ale po kilku dniach został zwolniony.

W następnych miesiącach naziści opanowali całkowicie życie społeczne i polityczne miasta. Urzędy publiczne zostały obsadzone przez członków partii. Pozostałym urzędnikom proponowano przystąpienie do NSDAP. Nacisk wywierał przede wszystkim naczelnik powiatowy partii Erich von Neindorff, dziedzic Smardzka (Simmatzg), ale także lokalny prominent SA, z zawodu bankowiec Herman Lembke. Urzędy publiczne zostały obsadzone przez członków partii. Ten pierwszy był dowódcą 7. Brygady SA, której sztab znajdował się w dawnym starostwie. Po „nocy długich noży” (krwawa rozprawa z prominentami SA i wybranymi politykami) stracił stanowisko. Ludność widziała bardziej rzekome odrodzenie narodowe aniżeli zamiary totalitarne. Ponieważ tak jak zawsze 1 Maja w 1933 roku i kolejnym rozpoczął się nabożeństwem polowym na Rynku z udziałem różnych formacji i zwartych szeregów

rzządzającej partii NSDAP. Do nazwy święta państwowego dodano jedynie „niewinny” przymiotnik Narodowy (Narodowy Dzień Pracy). Wielu przymykało oczy na narastające prześladowania ludzi innych opcji politycznych, Żydów i duchowieństwa. Zaczęto przystosowywać się do sytuacji. Sporo ich szukało kącika własnej wolności, niejedni Świdwinianie¹ podtrzymywały potajemne więzy sąsiedzkie i życzliwe stosunki ze swoimi żydowskimi współobywatelami i członkami rozwiązanych partii demokratycznych.

Sytuacja ekonomiczna poprawiała się stopniowo. Pomoc państwa okazała się skuteczna. Nowe inwestycje i wzrastająca siła nabywczą ludności w Rzeszy ożywiły handel i rzemiosło w mieście. Do ponownego uruchomienia większych przedsiębiorstw jednak nie doszło. W rozbudowie przemysłu zbrojeniowego oraz innych produkcji w ramach planu czteroletniego miasto nie miało żadnego udziału. Nie udało się też zorganizować w Świdwinie garnizonu wojskowego. Pozytywnym czynnikiem ekonomicznym stała się szkoła liderów 13. oddziału Służby Pracy Rzeszy (Truppfuhlerschule 13 des Reichsarbeitsdienstes), jaka w 1937 roku usadowiła się w pomieszczeniach stworzonego w 1934 roku i zlikwidowanego w 1935 roku obozu Akcji Pomocy SA (SA-Hilfswerklage) w zachodniej części Świerków Miejskich (Stadtlichten Weg dzisiaj Łąkowa) i liczyła 250 kandydatów². W sumie Świdwin pozostał wraz z otaczającym miasto rolnictwem miastem prowincjonalnym, nawet jeśli w 1939 roku liczba ludności wzrosła do 9 714 (w 1928 roku – 9 117).

Pomyślnie rozwijały się także finanse miasta. Można było nie tylko spłacić długi i zachować znaczną rezerwę finansową na zakup gruntów, ale również podjąć kroki dla polepszenia infrastruktury, częściowo z pomocą państwową. Na pierwszym miejscu stało budownictwo drogowe: rozbudowa ulicy Bluechera (Sportowa), ulicy Młyńskiej (Niedziałkowskiego) z budową mostu i ulic przy dworcu, ulicy Falkenburger (Kombatantów Polskich), drogi Brandenburskiej (Wiejskiej), dróg dojazdowych do Botenhagen (Zatorze) i do Bukowca. Rozszerzono także i ulepszono oświetlenie ulic oraz rozbudowano sieć gazową.

W Botenhagen, na zachód od ulicy Labeser (Szczecińska), zbudowano nowe osiedle z 74 domostwami. Podobnie rozwijała się budowa prywatnych domów. W 1938 roku szkoła podstawowa otrzymała oczekiwaną od dawna salę gimnastyczną.

Drugim ważnym zadaniem były zieleńce i miejsca wypoczynku; dla pielęgnowania ich utworzono w 1935 roku ogrodnictwo miejskie na końcu ulicy Bluechera (Sportowa). Wymienić trzeba piękny park miejski ze strzelnicą, pawilonem muzycznym, amboną dla myśliwych i otwartą w 1911 roku wieżą Bismarcka, świerki miejskie i kąpielisko leśne na Bukowcu. Do tego doszły jeszcze w 1937 roku zieleńce wokół Zamku z pomnikiem ku czci Świdwinian poległych w Wielkiej Wojnie, uporządkowano na nowo plac Dworcowy, na którym gład przypominał dwóch obywateli honorowych miasta: Rudolfa Virchowa i Ottona von Glasenappa. W 1938 roku stary cmentarz przy ul. Niemierzyńskiej (Armii Krajowej) od dawna nieczynny, od czasu zało-

żenia nowego przy drodze Brandenburskiej (ks. Popiełuszki) został zamieniony na park miejski. Pozostały na nim nieliczne groby, między innymi rodziców Rudolfa Virchowa, dlatego też park nazwano jego imieniem (dzisiaj Solidarności).

W 1929 roku planowano uczcić pamięć poległych żołnierzy w postaci ośrodka młodzieżowego z salą gimnastyczną według projektu architekta Suhra (Schlawe)⁴.

opr. Zbigniew Czajkowski

¹ Świdwinianie z dużej litery to nie błąd, a forma dopuszczalna, a od nowego roku będzie obowiązkowa, zgodnie z decyzją Rady Języka Polskiego.

² Więcej o Służbie Pracy Rzeszy przeczytasz w rozdziale „To też historia” w mojej książce *Jeszcze raz o moim Świdwinie*.

³ Nie była to pierwsza „przeprowadzka” świdwińskiej nekropoli. W 1789 roku władze kościelne nakazały przeniesienie cmentarza z placu przykościelnego w inne miejsce. Było to wykonanie dekretu króla Prus Fryderyka II, który ze względów sanitarnych nakazał przeniesienie cmentarza poza mury miejskie. Nowy cmentarz urządzono na zasypanych wałach miejskich na prawo od Bramy Kamiennej. W związku z planami budowy szkoły dla chłopców, cmentarz przeniesiono na miejsce późniejszego parku miejskiego (dzisiaj park Solidarności). W 1866 roku rozpoczęto budowę szkoły (dzisiejsza Jedyńska).

⁴ Detrich Suhr, architekt ze Sławna, zaprojektował m.in. sławieński kościół im. św. Antoniego z Padwy.

PRZYGOTOWUJĄ KONGRES

Duży wkład w przygotowanie XII Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego mają: **Patryk Bańcerowski**, **Julia Niesyn**, **Marta Banasiak** i **Mateusz Kielbasa** ze studenckiego Koła Naukowego Służb Mundurowych UMK, którzy w rozmowie z przewodniczącą Rady Naukowej Kongresu prof. **Joanną Marszałek-Kawą** i sekretarzem Kongresu **Zuzanną Cichowską** omówili jego harmonogram.

SEMINARIUM PÓŁROCZNIKA „MEDICAL FORUM” ROZMOWY O WSPÓŁPRACY

Jednym z pierwszych wydarzeń towarzyszących dwunastej edycji Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego było seminarium półrocznika „Medical Forum”, odbywające się pod hasłem „Wyzwania współczesnej medycyny”. Moderatorem wydarzenia był prof. dr hab. **Bogusław Buszewski**, prezes Zarządu Kujawsko-Pomorskiego Centrum Naukowo-Technologicznego im. prof. Jana Czochralskiego. W seminarium udział wzięli: prof. **Rafiq Nowruzov** i prof. **Ibrahim Guliyev** z Bakijskiego Uniwersytetu Słowiańskiego, dr n. med. **Janusz Czarnecki**, dr **Adam Marszałek**, prezes Towarzystwa Azji i Pacyfiku, **Wiktoria Olejnik**, asystentka prezesa ds. międzynarodowych oraz **Aleksandar Mitrović**. Gospodarzem wydarzenia był dr **Lotfi Mansour**, Konsul Honorowy Republiki Tunezyjskiej w Toruniu.

O możliwości rozwinięcia współpracy z Fundacją Promocji Wiedzy Społecznej **Joanna Dowchań** z Działu Marketingu Wydawnictwa rozmawiała z przewodniczącym Rady Fundacji **Grzegorzem Białoruskim**.

K.G.

SPOTKANIE POD PORTRETAMI

PROREKTORZY NA KONGRESIE

W XII Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim uczestniczyła silna delegacja uczonych z Ukrainy. Tworzyli ją prorektorzy: Uniwersytetu Budowy Okrętów prof. **Oleg Dubynskyy**, Południowoukraińskiego Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego prof. **Ganna Muzychenko**, Narodowego Uniwersytetu Przykarpaccy prof. **Wasył Marczuk** oraz Uniwersytetu Europejskiego prof. **Serhii Yahodzynski**. Drugą część delegacji stanowiło kierownictwo współpracującego w ramach Marszałek Publishing Group wydawnictwa Helvetica: prezes dr **Oleg Golovko**, dyrektor dr **Valentyna Vitkova** oraz dyrektor wykonawczy **Mykhailo Vikhliaiev**.

Goszcząca w łysomickiej siedzibie Wydawnictwa **Joanna Kosińska-Siuda** omówiła z przedstawicielami Redakcji „Echa Świdwina” warunki dystrybucji tego czasopisma na terenie Świdwina i powiatu świdwińskiego. W podróży do Torunia towarzyszyli jej mąż **Dawid** i syn **Adam**.

W.O.

M.K.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 664 22 35
e-mail: iwona@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia Grado, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysomice, tel. 56 678 34 78

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Iwona Nadolska-Bartosiak (z-ca redaktor naczelnej), Paweł Jaroniak (redaktor prowadzący), Krzysztof Galus (redakcja techniczna), Michał Dahl, Szymon Gumienik, Daniel Kawa, Joanna Marszałek-Kawa, Bartosz Płotka, Katarzyna Szczutkowska, Anna Terlecka, Joanna Zakrzewska